

TkMN dekker fylkene Nord- og Sør-Trøndelag samt Møre og Romsdal:

Snart fulltallige

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge (TkMN) har etablert seg med 900 kvadratmeter i et moderne bygg nær Trondheim sentrum, mellom NTNU og St. Olavs Hospital. Samarbeid med landets universiteter og helseforetak står sentralt, for å oppnå best mulig pasientbehandling og for å bidra til god odontologisk forskning i regionen.

Per i dag har vi ansatt en endodontist, en oralkirurg og en pedodontist i tillegg til T00-teamet, som behandler pasienter som har vært utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi. En periodontist, en protetiker og en radiolog er på vei inn, og vi har også knyttet til oss en spesialist i klinisk odontologi, forteller Jørn Andre Jørgensen, som overtok jobben som administrerende direktør ved TkMN 1. januar i år. Med dette er det bare kjeveortopedi som mangler, før kompetansesenteret dekker alle de odontologiske spesialitetene.

– Alle spesialistene jobber også andre steder, og flere av dem ved St. Olavs hospital. Vi trenger alle spesialitetene og vi trenger folk med solid fagkunnskap fordi vi ønsker å kunne ta imot og behandle de mest kompliserte kasusene.

Vi samarbeider nært med St. Olavs Hospital, akkurat nå blant annet om etableringen av et system for å oppnå bedre oppfølging av kreftpasienter.

Samtidig samarbeider vi med forskermiljøene ved NTNU. Vi er plassert midt i smørøyet, mellom de to nøkkelinstitusjonene.

I utgangspunktet var det ikke tenkt at TkMN skulle ha noen fysisk plassering i det hele tatt. Det var tenkt at kompetansesenteret skulle være et virtuelt tverrfaglig sammensatt team, der

Forskningsleder Tone Natland Fagerhaug og administrerende direktør Jørn Andre Jørgensen ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge (TkMN) er godt fornøyd med at de snart har alle spesialitetene på plass, og med virksomheten som i stor grad dreier seg om forskning.

allmenntannlegen kunne søke hjelp til kompliserte kasus og få det fra kompetansesenterets spesialister ved hjelp av elektronisk kommunikasjon.

– Nå er vi her, med klinikk og utstyr av alle slag, med 23 ansatte i hel- og deltidstillinger, og ser at det også er en god løsning. Vi konkurrerer ikke med spesialistene i privat sektor ved at vi tar imot pasienter som kunne vært behandlet der. Vi er her når spesialistene og allmenntannlegene trenger noe mer. Vi skal ta ansvaret for de mest kompliserte kasusene, og for de pasientene som trenger flere spesialister på en gang. Samtidig er målet fortsatt at vi skal gi råd til allmenn- og spesialisttannleger som vil ha innspill til behandlingsplan og utførelse, ved hjelp av elektroniske løsninger. TkMN samarbeider også nært med Norsk Helsenett.

Forskning er en sentral del av virksomheten

En sentral medarbeider ved TkMN er forskningsleder Tone Natland Fagerhaug. Hun begynte på tannlegestudiet i sin tid, men måtte av helsemessige årsaker bytte til et annet fag etter to år. Da valgte hun ernæringsfysiologi. Etter å ha virket som klinisk ernæringsfysiolog på sykehus tok hun doktorgrad innen samfunnsmedisin ved NTNU, på et prosjekt innen HUNT. Fagerhaug har siden jobbet for Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK) i region Midt, før hun ble ansatt som forskningsleder ved TkMN i oktober 2014.

Nå har hun ansvar for forskningsvirksomheten ved kompetansesenteret, og legger stor vekt på samarbeidet mellom TkMN og NTNU og de andre universitetene.

– Stipendiatene som er tilknyttet oss er alle tatt opp ved et universitet. Per i dag er det tre stipendiater som er tilknyttet TkMN. Deres prosjekter dreier seg om henholdsvis sammenhengen mellom vitamin D-status hos mor i svangerskapet og barnets senere kariesutvikling og emaljedefekter, evaluering av endo-opplæring i et strukturert program for å bedre kvaliteten av diagnostikk og behandling, og oral helse hos barn med barneleddgikt.

En vitenskapelig assistent som har tilhold i TkMN-huset forbereder et prosjekt på perio og gingivale retraksjoner. En annen i prosjektstilling utreder eldre og tannhelse, og jobber med kunnskapsoverføring fra Den offentlige tannhelsetjenesten til hjemmetjenesten og etablering av bedre samarbeidsstrukturer mellom hjemmetjenesten og tannhelsetjenesten i Midt-Norge. Et annet viktig satsingsområde for TkMN er tannhelsestudier som del av den fjerde Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, og en forsker er nylig ansatt for å forberede datainnsamlingen som starter høsten 2017.

– Det som kjennetegner vår region er at vi ikke har et eget lærested for odontologi, og dermed få doktorgrader. For oss er det derfor viktig å rekruttere kandidater til forskningsprosjekter fra den utøvende tannhelsetjenesten.

Nytt kurs for dem som vil forske

Med tanke på rekruttering av nye forskere lanseres i år et nytt etter- og videreutdanningskurs for dem som ønsker en introduksjon til forskning eller kvalitetsforbedringsarbeid i tannhelsetjenesten. Kurset gir 7,5 studiepoeng, og kan tas uten at det foreligger videre studieambisjoner, eller det kan inngå i en større master- eller doktorgradsammenheng, hvis det er ønskelig. Kurset arrangeres første gang i høstsemesteret 2016, i regi av NTNU Videre, og vil bestå av to samlinger à to dager. Kurset leder frem til en eksamen, som består av å skrive en prosjektbeskrivelse.

– Temaene vi tar opp på kurset er egnet til å gi en innføring i forskning og kvalitetsforbedringsarbeid, og det konsentrerer seg om første fase – fra idé til oppstart. Det er å betrakte som et innførings- og et lavterskelkurs, forklarer Fagerhaug.

– Kurset retter seg mot tannleger og tannpleiere, eventuelt andre med bachelor- eller masterkompetanse som har en tilknytning til tannhelsetjenesten.

Samlingene vil finne sted i Nord-Trøndelag i september og november. Det er planlagt å gjenta kurset minst en gang hvert år, og vi vil rullere på hvor vi har samlingene mellom de to trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal.

– Det er mange som sier at de har lyst til å forske eller gjøre kvalitetsforbedringsarbeid, og at de er nysgjerrige etter å finne ut av ting de lurer på. Nå har de sjansen til å komme i gang. Og vi er spente på hvem som melder seg. Kurset er for øvrig åpent for deltakere fra hele landet, det er ikke forbeholdt dem som bor og jobber i vårt nedslagsfelt i Midt-Norge.

– Litt mer detaljert vil kurset gjennomgå hovedprinsippene for kunnskapsbasert praksis, hva kjennetegner henholdsvis forskningsprosjekter og kvalitetsforbedringsprosjekter, litteraturinnhenting, hvordan kritisk vurdere litteraturens kvalitet, metode og metodevalg, forskningsdesign, lover og regler for forskning og kvalitetsforbedringsprosjekter, og til slutt hvordan skrive prosjektbeskrivelse – som også er eksamensoppgaven.

– At vi tilbyr dette kurset er en del av at vi tar mandatet vårt på alvor. Vår oppgave er blant annet å bidra til mer klinisk forskning – til beste for pasientene. Og vi tror dette kan være en vei å gå.

Kurset gjennomføres med minst 10 og maks 25 deltakere. Kurset vil bli annonsert i Tidende nr. 3 i år, med detaljer om søknadsprosedyre og andre praktiske detaljer.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi